

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 21. fórum

Tudomány: út a világ megismeréséhez

Szakosztályi beszámoló

November folyamán az EME szakosztályai és fiókegyesületei tartották meg a saját tudományterületükre szabott konferenciájukat, melyek tematikáját maguk határozták meg, az egyes régiókban, illetve tudományágakban felmerülő sajátos kérdéskörök alapján. Számokban kifejezve idén összesen 244 szerző 154 előadása került bemutatásra, ezenkívül 14 könyvbemutatóra és 5 különböző díjátadásra is sor került.

A rendezvények változatos képet mutattak téma, nagyságrend, helyszín és célközönség tekintetében, volt közöttük nemzetközi tudományos konferencia, tudomány-népszerűsítő rendezvény, illetve emlékkonferencia is. Hét rendezvény Kolozsváron, hét más településen zajlott (1 Csíkszeredában, 1 Gyergyószentmiklóson, 2 Marosvásárhelyen, 2 Sepsiszentgyörgyön és 1 Temesváron és 1 Nagyváradon), egy rendezvény pedig az online térben zajlott.

A plenáris megnyitón és a szakosztályi rendezvényeken összesen 734 regisztrált résztvevő volt.

A Bölcsészeti-, Nyelvi- és Történettudományi Szakosztály irodalom-, nyelv- és színháztudományi szekciójára
Irodalom, nyelvészet, színháztudomány interdiszciplináris kontextusban címmel került sor. Az ülést Egyed Ákos volt szakosztályi elnök nyitotta meg. Az előadások után minden tematikus blokkot érdemi megbeszélés követett. Az előadók között 5 doktorandusz is volt, és a közönség soraiban is voltak egyetemi hallgatók, egy mesterképzős és néhány doktorandusz. A veszprémi Pannon Egyetemről, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemről, a Bukaresti Egyetemről, az EME-ből jöttek az előadók. A program szerint zajlottak az előadások, de ketten sajnos betegség miatt nem tudtak eljönni. Sor került az Erdélyi Múzeum 2022/3-as száma bemutatására és a CERTAMEN IX. bemutatására. Ezen a rendezvényen ismertette Keszeg Vilmos az idei Debüt-díj eredményét, melyre két pályázat érkezett. A megosztott Debüt-díjat Nagy Zsolt (id. Veress László *Népgyógyászat és hivatalos orvoslás határán. Segesvár 2021-gyógyászati-történelmi emlékei* című kötetének – Studium Kiadó, Marosvásárhely – szerkesztése, kiegészítésekkel, jegyzetekkel és mutatókkal való közzétételéért) és Both Noémi Zsuzsanna (*A székely faluközösség nótáriusa. Imreh István élete és munkássága* című kötetéért – EME, 2021) kapta. A bírálóbizottság tagjai: Gábor Csilla professzor, az MTA külső tagja, Pál Judit professzor, az MTA külső tagja és Keszeg Vilmos professzor. A szekcióján 34 személy vett részt. A szakosztályi rendezvény részletes beszámolója itt olvasható: <https://www.eme.ro/web/guest/hir/-/tartalom/irodalom-nyelviszet-szinhaztudomany-interdiszciplinaris-kontextusban--beszamolo-a-rendezvenyerol-406484>

A **történelem szekció** konferenciájára az EME I. Szakosztálya és Jakó Zsigmond Kutatóintézete közös szervezésében került sor. A tizenhat előadásból álló program gerincét Erdély középkori és fejedelemségi korai egyház-, jog- és társadalomtörténetének kérdései tették ki. Az első tömb az „*Árpád- és Anjou-kor magyar egyházi archontológiájának kérdései*” című magyarországi kutatócsoport bemutatkozását, illetve a kutatócsoport tagjainak előadásait tartalmazta. Szó esett Monoszló Péter és Bajor Ottó király 14. század eleji kapcsolatáról, a pankotai főesperesség kialakulásáról, illetve a középkori dél-erdélyi és észak-magyarországi szász egyházi önszerveződésekéről és azok összehasonlításáról. Szintén Erdély középkorának történetéhez kapcsolódott egy előadás a 15. századi vajdai igazságszolgáltatásról. A folytatásban a fejedelemségi Erdély történetének több vetületét tárgyalták az előadások. Kettő a kormányzattörténet területéről Izabella királyné, illetve Giorgio Basta korszakaival foglalkozott. Három előadás a korszak jogtörténetéhez hozott új adatokat részint a központi bírászkodásban foglalkoztatott ítélőmesterek tevékenységének a vizsgálata, részint pedig két székely szék, Sepsiszék és Csíkszék egy-egy törvénykezési jegyzőkönyve adatainak az elemzése által. Számos művelődéstörténelmi adatot tartalmazott azon két előadás, mely Pécsi Simon kancellár élettörténetével illetve Talmud-fordításaival foglalkozott, akárcsak egy harmadik, mely a kolozsvári születésű 16. századi orvosdoktor, Thomas Jordan tevékenységével foglalkozott. A korszak végének politika-, diplomácia- és hadtörténetéből Sebesvár végvárának helyzetét elemezte egy előadás az Apafi-korszak első feléből. Végül egy bemutatás a 18. századi Nagybánya peres ügyei kapcsán az érzelemtörténet világába, egy pedig a második világháborúbeli Kolozsvár tömegközlekedésének problémáiba adott betekintést. Az előadásokat két könyvbemutató követte, melyben két, az EME Kiadójánál frissen megjelent kötet került bemutatásra.

A rendezvény erdélyi, magyarországi és németországi kutatókat vonultatott fel, melyek magyarországi és erdélyi kutatóintézeteket, egyetemeket és múzeumokat képviseltek. A konferencia jelentős számú érdeklődőt vonzott, és számos felmerült probléma megvitatására adott lehetőséget. A bemutatott új eredményeknek a szélesebb körben való elterjesztése érdekében az elhangzott előadásokat a *Certamen XI. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában* című évkönyvünkben a jövő év folyamán közzé is tervezzük tenni. A történelem szekció részletes beszámolója itt olvasható: <https://www.eme.ro/web/guest/hir/-/tartalom/mtne-2022--tortenelem-szekcio-beszamolo-406046>

Az EME I. szakosztály **zenetudományi szekciója**, az Erdélyi Zenetudományi Munkaközösség a BBTE Református Tanárképző és Zeneművészeti Karral partnerségben élő konferenciát tartott 2022. november 20-án, szombaton a BBTE RTZK Horea út 7. szám alatti székhelyén, az Angi István teremben.

A hét meghívott előadót és a közönséget Miklós Noémi, a BBTE RTZK dékánhelyettese köszöntötte. Az előadások a magyar zenetudomány számára jelentős évfordulókat (a Romániai Magyar Dalosszövetség centenáriuma, Orbán György 75. születésnapja, Birtalan József és Faragó József születésének 95., ill. 100. évfordulója, Veress Sándor halálának 30. éve) és kiemelkedő képviselőket (Brassai Sámuel, Zsizsmann Rezső) mutattak be. Az előadók között volt hazai, magyarországi és Ausztriában élő, a kolozsvári BBTE tanára és diákja, a Partiumi Keresztény Egyetem oktatója, a budapesti Magyar Zenetudományi Intézet fiatal kutatója, a Gheorghe Dima Nemzeti Zeneakadémia doktorandusza, ill. a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa. Az eseményt saját plakát hirdette, az EME híradásai mellett a BBTE RTZK honlapján (<https://rt.ubbcluj.ro/zenei-evfordulok-zenetudomanyi-konferencia/>) és Facebook-oldalán is megjelent. <https://www.facebook.com/photo?fbid=569897201709807&set=a.476429261056602> A rendezvényen László Tibor, a Kolozsvári Rádió riportere készített interjúkat. A MTNE 21. fórumának zenei konferenciáját, melyen 20 résztvevő regisztrált, Sófalvi Emese, az Erdélyi Zenetudományi Munkaközösség titkára szervezte. A rendezvényről a részletes beszámoló itt olvasható: <https://www.eme.ro/web/guest/hir/-/tartalom/mtne-2022--zenetudomanyi-szekcio-zenei-evfordulok--beszamolo-406873>

A Természettudományi Szakosztály szervezésében a 21. természettudományi konferenciára videókonferencia formájában került sor. A konferencia célja a természettudományok különböző területeit művelő tudósok és tudományos kutatók számára alkalmat teremteni az alkotó találkozásra, egymás munkáinak megismerésére és hozzájárulni az erdélyi magyar tudományos gondolkodás közösségfejlesztő alkalmazásához. Az idei online videókonferenciát összesen 25 személy kereste fel és vett részt a konferencia munkálataiban, közülük 1 Magyarországról. Összesen 10 előadás volt, 2 plenáris és 8 szekció-előadásra (3 kémia, 3 biológia, 2 környezettudományok). A plenáris előadások keretében az 50 éve elhunyt Békésy György munkájáról emlékeztek meg (1961-ben elnyerte az orvostudományi Nobel-díjat „a belső fül, a csiga ingerlésének fizikai mechanizmusával kapcsolatos felfedezéseiért”) Kékedy-Nagy László bemutatásában. Alkalom került, a szerző által, Szócs Katalin 6 kötetes könyvsorozata bemutatására is. Ezek mind a természeti elemek összjátékáról szólnak. A szekciókban az előadók saját, időszerű tudományos kutatási eredményeiket mutatták be, változatos témakörökben. Öröndetes, hogy négy dolgozat főrszerzője fiatal kutató, PhD vagy magiszteri hallgató volt. Társszerzőnként is gyakran szerepeltek a 35 év alatti fiatalok. Meghitt kerekasztal-hangulat alakult ki a tudományos munkák bemutatása során, szóba került a növénytan etológia, a környezet megzavarása mintavételkor, a kísérleti eljárások különböző sejtekkel és növényi kivonatokkal, a városi szennyvíz tisztítása stb. A konferencia végeztével tudományos vitafórumot szerveztek, így új ötletek is támadtak a szakosztály további munkája megszervezéséhez. A konferencia sikeres volt, és eredeti célját elérte.

Részletes beszámoló a rendezvényről itt olvasható: <https://www.eme.ro/web/guest/hir/-/tartalom/beszamolo-az--erdelyi-termeszettudomanyi-konferenciarol-2022-etk21-406495>

Az Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály idén is két helyszínen tartott tudományos konferenciát.

A **marosvásárhelyi szekció 150 éves az erdélyi magyar orvos- és gyógyszerészképzés** címmel tartott emlékülést a marosvásárhelyi Kultúrpalotában a Ferenc József Tudományegyetem és utóda, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet alapítása tiszteletére. A rendezvényen Gaal György irodalomtörténész előadásában bemutatta a Ferenc József Tudományegyetem Orvosi Karának épületeit, az építkezés történetét, Péter H. Mária gyógyszerésztörténész a 150 éves magyar nyelvű gyógyszerészképzésről, Spielmann Mihály történész pedig a marosvásárhelyi Orvosi Kar kezdeteiről tartott előadást. Kötetlen beszélgetésre került sor Ferencz László egyetemi tanárral és Nagy

Attila főorvossal, íróval. Az ünnepség után Gaal György *Az erdélyi tudományosság fellegvára – a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem alapításának 150. évfordulójára* című könyvét dedikálta a szerző.

A szakosztály kolozsvári fiókjának tudományos rendezvénye 2022. november 19-én zajlott Kolozsváron, szervezésében előadások hangzottak el változatos témakörökben, amelyek aktuális egészségügyi, kezelési, etikai és közegészségügyi problémákat vetettek fel. Gaal György A Ferenc József Tudományegyetem orvosi karának épületei és építkezéseiről tartott érdekes előadást, Bódizs György pedig egy nagyon fontos betegségről tájékoztatta a népes közönséget „Thrombophilia = trombózis – hajlam; elmélet és gyakorlat” címmel. Ezt követően kötetlen beszélgetésre került sor az aktuális regionális járványügyi helyzetről (tények, kockázatok és lakossági elvárások), melyet Molnár B. Géza vezetett. Ezt követően Gaal György: *Az erdélyi tudományosság fellegvára* című könyvét a Kolozsvári Tudományegyetem megalapításának 150. évfordulója alkalmából bemutatta és dedikálta a szerző. A kolozsvári rendezvényen mintegy húsz érdeklődő vett részt.

Az EME **Jogtudományi szekciója** a 2022-es Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozatában a Sapientia EMTE Jogtudományi Intézetével közösen szervezte meg éves rendezvényét, amely idén a 150 éves kolozsvári magyar egyetemi oktatás ünnepének égisze alatt a felsőfokú jogtudományi oktatás kezdeteit, illetve oktatói közösségének karát mutatta be a közönségnek. A rendezvényen Dr. Kokoly Zsolt egyetemi adjunktus, a Sapientia EMTE Jogtudományi Intézetének adjunktusa, az EME IV. Szakosztály Jogi Tagozatának elnöke tartott előadást *Jogakadémiától az egyetemig* (1863-1872) címmel. Előadásában a kolozsvári Egyetem közvetlen elődének tekinthető Jogakadémia működésének sajátosságait, tanári rekrutációjának stratégiáját és a hivatásosodás felé törekvésének ívét tárgyalta. A konferencián 40 személy vett részt: joggyakorlók, történészek, az akadémiai közösség képviselői és egyetemi hallgatók. Az eseményen, az előadások lejárta után kérdésfeltevésre is lehetőség adódott, amellyel a résztvevők egy része élt is. A konferencia visszhangja pozitív, sikerét jelzi az a tény is, hogy a kolozsvári magyar egyetemi jogászképzés történetének feltárása folytatódni fog, új kutatók bevonása révén is.

A Műszaki Tudományok Szakosztálya és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kara két évig tartó megszorítások és online rendezvények után, az idén ismét személyes jelenléttel tarthatta meg a műszaki tudományosságot életre hívó fórumát. A XXIII. műszaki tudományos ülészakra a Magyar Tudomány Napja Erdélyben rendezvénysorozat keretében 2022. november 19-én került sor. A rendezvény rangját jelentősen emelte két plenáris előadó: **Sebestyén Pál György** (a Kolozsvári Műszaki Egyetem Automatika és Számítástechnika Karának dékánhelyettes egyetemi tanára), aki a mesterségesintelligencia-technikák használatának újabb lehetőségeit tárta fel, bemutatva saját fejlesztésüket, valamint **Barabássy Miklós** (gépészmérnök, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tiszteletbeli egyetemi tanára), aki a Szent Korona létrehozásának technológiáját mutatta be mérnöki szemmel.

Hat egyetem: Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Óbudai Egyetem, Petroszényi Egyetem, Kolozsvári Műszaki Egyetem, Babes-Bolyai Egyetem és a Váradai Egyetem és három kutatóintézet: a kolozsvári EME JZSK, a budapesti ELKT és Kempelen Tudósakadémia összesen 43 szerző főleg csoportos kutatási munkáját ismerhették meg az érdeklődők. A XXIII. Műszaki Tudományos Ülésszakot megtisztelték: **Kolumbán József** akadémikus, **Lövy Dániel** vegyészmérnök, **Pálfy Károly** gépészmérnök, ny. főmérnök, valamint a Kolozsvári Magyar Diákszövetség Kolozsvári Műszakis Klub fiataljait **Bakos István Csongor** egyetemi hallgató képviselte.

A Műszaki Tudományos Ülésszak egyik lényeges mozzanata, melynek már többéves hagyománya van, a **Jenei Dezső-emléklap** átadása, amely ünnepélyes keretet biztosít az erdélyi magyar műszaki tudományosságért kifejtett tevékenység elismerésére. Az idei kitüntetett **Prof. dr. Sebestyén Pál György**, számítástechnikai mérnök, egyetemi tanár, Kolozsvári Műszaki Egyetem Automatika és Számítástechnika Karának dékánhelyettese. A díjazottat Dávid László, a Sapientia EMTE szenátusának elnöke laudálta.

A műszaki fórumot végül könyv- és folyóirat-bemutató zárta. Ennek keretén belül Bitay Enikő szerkesztő a *Műszaki Tudományos Közlemények* sorozat idén megjelent kötetét (MTK 15.), illetve az *Acta Materialia Transylvanica* folyóirat 2022/1-es számát röviden ismertette. Máté Márton a Bitay Enikő: *Hegesztési alapismeretek* című könyvét mutatta be, amely a *Műszaki Tudományos Füzetek* sorozatban jelent meg. Végül Szenkovits Ferenc szaklektor a Miholcsa Gyula: *Jön az üstökös!* című kötetét mutatta be, amely a *Tudomány- és Technikatörténeti Füzetek* legújabb kiadványa (TTF 17.).

A konferencián elhangzott előadások írott, kiegészített és lektorált változatai a *Műszaki Tudományos Közlemények* sorozatban, avagy az *Acta Materialia Transylvanica* folyóiratban jelennek meg, online módon is elérhetőek lesznek a kiadványok honlapján: <https://www.eme.ro/publication-hu/mtk/mtk-main.htm>, <https://www.eme.ro/publication-hu/acta-mat/mat-main.htm>, az Erdélyi Digitális Adattárban (EDA): <https://eda.eme.ro/handle/10598/28082>, <https://eda.eme.ro/handle/10598/30356>, illetve a Magyar Tudományos Művek Tárában (MTMT) és az MTA REAL repozitóriumában is. Ugyanakkor az előadások angol nyelvű változatait digitális kiadványban is közzéteszik, melyek itt érhetőek el: <https://eme.ro/publication/mtk/mtk-main.htm>, illetve itt: <https://www.eme.ro/publication/acta-mat/mat->

[main.htm](#). A kutatási eredményeket ily módon igyekszünk széles körben terjeszteni, a nemzetközi vérkeringésbe is eljuttatni. A részletes, fényképes beszámoló a rendezvényről itt olvasható:

<https://eda.eme.ro/handle/10598/33144>

A Matematikai és Informatikai Szakosztály minden évben körülbelül félszáz résztvevővel (hazai és magyarországi egyetemi és középiskolai oktatók) megszervezi a *Matematika és informatika alkalmazásokkal* konferenciát, amelyen matematikai és informatikai, valamint módszertani előadások hangzanak el. A konferencián néhány magyarországi és erdélyi szakember szokott rendszeresen plenáris előadást tartani. Ugyanezen a konferencián osztják ki 2006-tól a Farkas Gyula-émlékéremt évente három olyan erdélyi matematika- vagy informatikatanárnak, aki jelentős szakmai, pedagógiai eredményt ért el. 2022. november 25-27. között került sor a 13. matematika és informatika alkalmazásokkal konferenciára Kolozsváron, melyen egyetemi, valamint általános- és középiskolai oktatók, kutatók vettek részt. A konferencia 60 regisztrált résztvevője a megnyitót követően Szenkovits Ferenc plenáris előadását hallgatta meg *A kolozsvári matematikaiskola kialakulása* címmel. A különböző szekciókban 22 előadás hangzott el matematika, informatika, didaktika, matematika- és informatikatörténet témakörökben. A konferencia második napján, szombat délután került sor az országos Magyar Matematikaolimpia szervezőinek találkozájára és a Farkas Gyula-émlékérem ünnepélyes átadására is. A Farkas Gyula-émlékérem minden évben három olyan matematika vagy informatika tanárnak ítéli oda a bizottság, akik a romániai magyar nyelvű matematikai és informatikai ismeretek terjesztésében és a tehetséggondozásban kiemelkedő eredményt értek el. Az idei díjazottak: Mastan Eliza matematikus (Németh László Elméleti Líceum, Nagybánya), Nagy Örs matematikus (Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár), Secăreanu Éva matematikus (Európa Gimnázium, Marosvásárhely). A résztvevők péntek este részt vettek a Visszhang kórus fellépésén a piarista templomban, vasárnap pedig városlátogatással zárult a találkozó.

Az Agrártudományi Szakosztály és Sepsiszentgyörgyi Fiókegyesület a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának Kertézmérnöki Tanszékével, valamint az illyefalvi LAM Alapítvánnyal mint társszervezők 2022. november 25-én megszervezte az *Agrártudomány az éltető jövőnk alapja* témájú XVIII. agrártudományi konferenciát. A rendezvény lebonyolítása idén hibrid módon zajlott: az előadók közül hárman virtuálisan voltak jelen a konferencián, online csatlakozással mutatták be előadásaikat. A többi előadó, illetve a hallgatóság fizikailag vett részt a konferencia helyszínén: a Sapientia EMTE Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központjában. A rendezvény alatt néhány, a helyszínen zajló előadást, illetve előadás részletét élő adásban közvetítettük a Sapientia Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központjának facebook oldalán, hogy a virtuális nagyközönség számára is betekintési lehetőséget nyújtsunk tudománynépszerűsítés céljából.

A konferenciának ebben az évben az alábbi fő célkitűzései voltak: megismertetni az agrártudomány mindennapi életünkben betöltött szerepét és jövőbeni jelentőségét; szakmai közösség formálása és az együttműködések elősegítése; az egyetemi hallgatók tudományos érdeklődésének ösztönzése és kutatómunkába való bevonása; az agráriumot elősegítő interdiszciplinaritás ösztönzése; a tudományosságban együttműködő szervező felek összekapcsolása.

A tervezett program 19 szakmai előadást (összesen 39 szerző jóvoltából) és egy méltatást foglalt magába. A szakmai előadások a mezőgazdaság, erdészet, kertészet, és tájépítészet mérnöki tudományterületeit képviselték alegységenként. Kiemelendő, hogy az előadók többsége a Sapientia EMTE rendszerében képzett, idén végzett agrármérnökök, kertézmérnökök, tájépítészmérnökök, valamint aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező agrármérnöki és erdőmérnöki (idén első ízben) szakos hallgatók voltak, akik oktatóik mentori tevékenysége mellett elkészített saját kutatási eredményeiket mutatták be. Hozzájuk csatlakoztak a Sapientia EMTE agrármérnök, erdőmérnök, kertézmérnök és tájépítészmérnök oktatói saját kutatásaik bemutatójával.

A konferencia eredményeként a következők emelhetők ki: kezdő szakemberek tudományművelés iránti érdeklődésének ösztönzése; a sepsiszentgyörgyi tanuló agrár- és erdőmérnök hallgatók szakmai találkozási felülete a Marosvásárhelyen tanuló kertézmérnök és tájépítész hallgatókkal; interdiszciplinaritás elősegítése négy tudományterület bevonásával: mezőgazdaság, erdészet, kertészet és tájépítészet; tudományosságban együttműködő hallgatók és oktatók összekapcsolása, helyi vállalkozók, szakterület szerint érintett intézmények képviselőinek találkozási felülete. Az egézsnapos rendezvény népes érdeklődésre tartott számot, a konferencián közel 70 fő vett részt. Az Agrártudományi Konferenciáról a részletes beszámoló itt érhető el: <https://www.eme.ro/web/guest/hir/-/tartalom/beszamolo-az-agrartudomany-az-elteto-jovonk-alapja-temaju-xviii-agrartudomanyi-konferenciarol-409142>

A rendezvényről szóló sajtóbeszámoló itt olvasható:

<https://www.3szek.ro/load/cikk/154466/agrartudomanyi-konferenciat-tartottaksepsiszentgyorgyon-a-magyar-tudomany-napja>

A **Csíkszeredai Fiókegyesület** A *nemzeti tudományosság és művészetek erdélyi-székelyföldi kiválóságai* címmel november 4-én tartotta a járványhelyzet miatt többször elhalasztott konferenciáját a Sapientia EMTE csíkszeredai épületében. Társszervezők voltak: Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa és a Sapientia EMTE Csíkszeredai Kara. A konferenciával olyan személyiségekre kívánták irányítani a figyelmet, akik Székelyföldről, Erdélyből indultak vagy oda kötődtek, és tudásuk, tehetségük által a magyar és egyetemes tudományosság, művészeti és kulturális élet gazdagítói lettek. A konferencián orvostudomány, matematika, olimpiai bajnokok, Bolyai, erdélyi tudósok, feltalálók, világotgazdók, színház- és zenetudomány, szépirodalom tematikában hangzottak el előadások. Az előadások tematikai felépítése aszerint történt, hogy az reálisan, tárgyilagosan hangsúlyozza ki az erdélyi tudományosság helyét és szerepét, hozzájárulását a magyar reál- és humán tudományossághoz olyanképpen, hogy a múlt és jelen dialektikája a jövő fele mutasson. Ebben a szervezők azt az elvet követték, hogy az erdélyi magyar tudományosság tiszteletére szervezendő konferenciák, noha tematikájuk székelyföldi, erdélyi, rendeltetésük, hozadékuk nemzeti legyen. Az elhangzott előadásokat könyv formában fogják közzétenni, azzal a szándékkal, hogy a pedagógus társadalomnak osztályfőnöki órák tartásához kézikönyv gyanánt is alkalmas legyen. A konferencián 56 fő vett részt.

A **Gyergyószentmiklósi Fiókegyesület** és a Gyergyói Népfőiskolai Társaság november 11-12-én tartotta meg tudománynapi rendezvényét *Rendszerváltás vagy hatalomátmentés Romániában* címmel, melynek fő témája az 1989 decemberétől az 1990 márciusáig tartó időszak reális bemutatása volt. A konferencia rendjén az 1989-es rendszerváltásról, a temesvári felkelésről, Tótkés László peréről, a marosvásárhelyi fekete márciusról, a kolozsvári, a gyergyószentmiklósi, a maroshévízi rendszerváltásról, a gyergyószentmiklósi és a gyergyószéki RMDSZ létrejöttéről és a Gyergyói Népfőiskolai Társaság 1990-es létrejöttéről hangzottak el előadások.

A **Marosvásárhelyi Fiókegyesület** és a Borsos Tamás Egyesület által közösen szervezett konferencián 2022. december 3-án a 19. századi erdélyi városok történetére vonatkozó kutatási eredményeket mutatták be és vitatták meg. A Teleki Tékában megtartott rendezvényen Maros megye 19. századi várostörténetére vonatkozó kutatási eredmények kerültek bemutatásra. Összesen 7 előadó tartott előadást, és – változó létszámban – mintegy 15 személy vett részt a rendezvényen.

A Magyar Tudomány Napja a Partiumban. Nagyvárad 2000-ben csatlakozott a magyar tudomány ünnepéhez, majd 2017-ben első alkalommal szervezték meg a Partiumi Magyar Tudomány Napját Nagyváradon. 2022. november 11-én **A Magyar Tudomány Napja a Partiumban 2022** ünnepi rendezvény az alcíme „Intézményépítés és nemzeti összetartozás a Kárpát-medencei magyar tudományban” volt. A meghirdetett program szerint a rendezvényt Pálfi József, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora nyitotta meg, majd köszöntőbeszédet mondott a szervezők nevében **Fleisz János** elnök (nagyvárad Sapientia Varadiensis Alapítvány), aki egyben ismertette a **Szilágyi Ferenc** PKE dékánnal közösen megfogalmazott, a partiumi tudomány fejlesztésével kapcsolatos javaslatokat. Ezután **Páles Zsolt** akadémikus, elnök (MTA Debreceni Területi Bizottság) és **Szendrei Ákos** elnök (Hatvani István Szakkollégium, Debreceni Egyetem) köszöntőbeszéde következett. Végül felolvasták **Gábor Csilla** elnök (MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság) és **Sipos Gábor** akadémikus, alelnök (Erdélyi Múzeum Egyesület- Kolozsvár) üdvözlő szavait. Ezt követően a következő plenáris tudományos előadások hangzottak el: **Papp Klára** (Debreceni Egyetem): *Csákyak a két hazában*; **Bernekné Ágnes** (NKE, Neumann János Egyetem): *A Kárpátok kaputársaság a jelenleg formálódó többpólusú világgazdaságban – infrastrukturális fejlesztések és világgazdasági, világpolitikai kérdőjelek*; **Fertő Imre** (KRTK): *Tényleg a „jó fiúk” vásárolnak helyi élelmiszert?* Ezt a Partiumi Keresztény Egyetem *A Staféta* elnevezésű, főleg a diákoknak szánt tudományos folyóiratának a bemutatása és a szerzői példányok kiosztása, majd a Partiumban 2022-ben megjelent néhány tudományos kötet ismertetése követte. A zárószót **Szilágyi Ferenc** (nagyvárad Partiumi Területi Kutatások Intézete alapítója) mondta, aláhúzással, hogy a rangos rendezvényt a jövő évben is megszervezik.

A bensőséges hangulatú eseményen összesen 104-en vettek részt, a szervezők a nagyvárad Partiumi Keresztény Egyetem, Partiumi Területi Kutatások Intézete és a Sapientia Varadiensis Alapítvány voltak. A társszervező az Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár. Támogatók: PADME Alapítvány, Érintő Egyesület, Bethlen Gábor Alap.

Sajtóhír:

<https://www.erdon.ro/helyi-kozelet/2022/11/a-magyar-tudomany-napjat-unnepeltek-a-pke-n>

<https://www.facebook.com/partiumikeresztenyegyetem.nagyvarad/photos/pcb.1969669049906323/1969668926573002/>

Az Országos Magyar Diákszövetség idén első alkalommal csatlakozott az EME MTNE rendezvénysorozatához. A *II. Tehetségid tudományos konferencia* rendjén mérnöki tudományok, orvostudományok, humán- és reálművelődési területeken hangzottak el előadások. A konferencia november 25-27. között került megszervezésre Temesváron. A konferencia tematikája az innováció és az interdiszciplinaritás fontossága volt, és ez hozzájárult ahhoz a döntéshez is, hogy a helyszín Temesvár legyen, mivel itt kerül megszervezésre a Műszaki Tudományos Diákköri Konferencia is.

A rendezvényen részt vettek képviselők a különböző tagszervezeteinkből, ugyanakkor sor került az idén elsőnek meghirdetett Balázs Ferenc ifjúsági díj nyertes dolgozatainak a bemutatására is.

Az első nap inkább az ismerkedésről szólt, mivel a résztvevők érkezése után egy közös kulturális programra került sor. A temesvári magyar állami színházba látogattunk el, ahol lehetőségünk volt az *Apró kozmikus félreértés* darabot megnézni. Ezt követően a résztvevők egy könnyed esti beszélgetésen ismerkedhettek egymással.

A konferencia hivatalos megnyitójára november 26-ikán került sor. A program 3 blokkból állt, amelyek során a különböző tematikákba tekinthettünk be és folytathattunk párbeszédet róla. A köszöntő után rögtön kezdődött a plenáris előadás, amelyet Nagy-György Tamás (Temesvári Műszaki Egyetem tanára, építőmérnök) tartott *Diákköri kutatás – Mit? Miért? Hogyan? Kivel?* cím alatt és ezzel kezdetét vette az első blokk, melynek tematikája a Kutatás és a TDK volt. Ezt követően a tagszervezetek bemutatták az idei TDK-kat és elmondták, milyen problémákkal szembesültek, ugyanakkor sor került a következő kiadás elképzeléseinek a feltárására is. Ezen a programpontra belül a tagszervezetek tanulhattak egymástól és segítettek különböző ötletekkel. Egy nyitott beszélgetés során az OMDSZ is tudott javasolni megoldásokat a jelenlegi problémákra. Ezt a beszélgetést Andacs Zsolt-Levente (OMDSZ-elnök) és Bogyor Ágota-Katalin (OMDSZ tudományos szervezésért felelős elnökségi tag) moderálta.

A második blokk az interdiszciplinaritás fontosságát próbálta kiemelni. A blokk során több előadásra került sor online kereteken belül. A következő előadásokon volt lehetőség részt venni: *Az interdiszciplinaritás fontossága a tudományos kutatásban* - Péter István (egyetemi adjunktus BBTE és a Bolyai Társaság alelnöke), *A tudományos kutatás szeretete - fiatal kutatói szemmel* - Kecskés Gábor (Fiatal Kutatók Akadémiájának társelnöke, Széchenyi István Egyetem docense) és *Műszaki anyagtudomány interdiszciplináris kontextusban* - Bitay Enikő (akadémikus, az EME elnöke). Minden előadás után volt néhány perc, amikor a felmerülő kérdésekre választ lehetett kapni.

Ebéd után sor került az utolsó blokkra, amely a Balázs Ferenc ifjúsági díjról szólt. Az ösztöndíj létrehozására azért volt szükség, mert foglalkozni kell azokkal a hallgatókkal, akik kutatnak és próbálnak valamit nyújtani az erdélyi közösség számára. Az 5 díjazott közül 4 tudott részt venni a konferencián és ők be is mutatták dolgozatukat. A bemutatást követően minden témához érkezett kérdés, és nagyon hasznos beszélgetések alakultak ki. A díjazott dolgozatok a következők voltak: *A kolozsvári magyar egyetemisták hallgatói jogokról szóló ismereteinek feltérképezése és azok széleskörű ismertetése egy hallgatói kisokos által* - Ambarus Egyed Ágnes és Horváth Kovács Mátyás, *A csíki-medence természetes ásványvizeinek kémiai és mikrobiológiai vizsgálata* - András Bernadett, *Milyen szerepük lehet a múzeumoknak a fenntartható jövő fele vezető úton?* *A Székely Nemzeti Múzeum és intézményei vizsgálata* - Vén-Vinceffy Anna és *Cserélhető betétes fröccsöntő szerszám tervezése* - Keresztes Kristóf. A díjátadásra is sor került, ahol az illetékesek kezükbe kaphatták az oklevelet és az ajándécsomagokat.

A hosszú előadás-sorozat után városnézés következett, melynek során egy idegenvezető vezette a résztvevőket a város fontosabb helyszíneire, és volt lehetőségünk egy kis mozgás során is tanulni új dolgokat. Ezzel párhuzamosan a tagszervezetek delegáltjai részt vettek a DT ülésen, ahol megbeszélték a szervezeti terveket és beszámoltak tevékenységükről. A nap zárásaként koccintásra került sor.

Sófalvi Krisztina